

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ
TUTANAK DERGİSİ

111'inci Birleşim
24 Mayıs 2007 Perşembe

24 Mayıs 2007 Perşembe

5.- Bankacılık İşlemleri Yapma ve Mevduat Kabul Etme İzni Kaldırılan Türkiye İmar Bankası Türk Anonim Şirketince Devlet İç Borçlanma Senedi Satışı Adı Altında Toplanan Tutarların Ödenmesi ve Kamu Finansmanı ve Borç Yönetiminin Düzenlenmesi Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı; İzmir Milletvekili Ahmet Ersin ve 27 Milletvekilinin; Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması ve Bankalar Kanunu Hükümlerine İstinaden Bankacılık İşlemleri Yapma ve Mevduat Kabul Etme İzni Kaldırılan Türkiye İmar Bankası T.A.Ş. Hakkında Tesis Edilecek Bazı İşlemler Hakkındaki Kanuna Bir Fıkra Eklenmesine Dair Kanun Teklifi; Malatya Milletvekili Muharrem Kılıç ve 52 Milletvekilinin; Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması ve Bankalar Kanunu Hükümlerine İstinaden Bankacılık İşlemleri Yapma ve Mevduat Kabul Etme İzni Kaldırılan Türkiye İmar Bankası Türk Anonim Şirketi Hakkında Tesis Edilecek Bazı İşlemler Hakkındaki Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi; Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekilleri Samsun Milletvekili Haluk Koç, İstanbul Milletvekili Ali Topuz, İzmir Milletvekili Kemal Anadol ile 122 Milletvekilinin; Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması ve Bankalar Kanunu Hükümlerine İstinaden Bankacılık İşlemleri Yapma ve Mevduat Kabul Etme İzni Kaldırılan Türkiye İmar Bankası T.A.Ş. Hakkında Tesis Edilecek Bazı İşlemler Hakkındaki Kanuna Bir Fıkra Eklenmesine Dair Kanun Teklifi; Mersin Milletvekili Mustafa Özyürek ile İstanbul Milletvekili Bihlun Tamaylıgil'in; 5021 Sayılı Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması ve Bankalar Kanunu Hükümlerine İstinaden Bankacılık İşlemleri Yapma ve Mevduat Kabul Etme İzni Kaldırılan Türkiye İmar Bankası Türk Anonim Şirketi Hakkında Tesis Edilecek Bazı İşlemler Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/1357, 2/334, 2/236, 2/509, 2/786) (S. Sayısı: 1426)

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Tasarının maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1'inci maddeyi okutuyorum:

BANKACILIK İŞLEMLERİ YAPMA VE MEVDUAT KABUL ETME İZNİ
KALDIRILAN TÜRKİYE İMAR BANKASI TÜRK ANONİM ŞİRKETİNCE DEVLET İÇ
BORÇLANMA SENEDİ SATIŞI ADI ALTINDA TOPLANAN TUTARLARIN ÖDENMESİ
HAKKINDA KANUN TASARISI

MADDE 1- (1) Mülga 18/6/1999 tarihli ve 4389 sayılı Bankalar Kanununun 14 üncü maddesinin (3) numaralı fıkrası uyarınca Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulunun 3/7/2003 tarihli ve 1085 sayılı Kararı ile bankacılık işlemleri yapma ve mevduat kabul etme izni kaldırılan Türkiye İmar Bankası Türk Anonim Şirketi tarafından, Banka bünyesinde karşılığında Devlet iç borçlanma senedi bulunmamasına rağmen ikincil piyasada Devlet iç borçlanma senedi satışı adı altında toplanan tutarlar, başvuru hâlinde bu Kanunda belirlenen esaslar çerçevesinde Hazine Müsteşarlığınca ihraç edilecek özel tertip Devlet iç borçlanma senetleri kullanılmak suretiyle Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu aracılığıyla ödenir.

(2) Bu Kanun uyarınca yapılacak ödemelerde; hak sahipliğinin tespitinde Müflis Türkiye İmar Bankası Türk Anonim Şirketinin kayıtları esas alınır. Hak sahiplerinden talep toplanması, talep toplamanın şekli ve süresi, hak sahipliğinin ispatında aranacak belgeler, ödemeye aracı olacak bankanın tespiti, nakden ve defaten yapılacak ödemenin şekli ve süresi ile kesinleşmiş idari yargı kararlarına veya bu nitelikteki kararlara dayalı icra takiplerine ilişkin her türlü ödemeler, uygulanacak faiz oranı ile faizin başlangıç tarihi, hak sahiplerine yapılacak ödeme nedeniyle istenebilecek ibraname ve diğer belgelerin içeriği ile ödemelere ilişkin diğer usul ve esaslar Bakanlar Kurulu tarafından belirlenir.

(3) Bu Kanun kapsamında yapılacak ödemelerde, Türkiye İmar Bankası Türk Anonim Şirketine Devlet iç borçlanma senedi alımı amacıyla yatırılan tutarları ifade eden işlem tutarları esas alınır.

BAŞKAN – Madde üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına, Trabzon Milletvekili Akif Hamzaçebi.

Buyurun Sayın Hamzaçebi.

CHP GRUBU ADINA MEHMET AKİF HAMZAÇEBİ (Trabzon) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tasarının 1'inci maddesi üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz aldım. Sözlerime başlarken, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tasarının 1'inci maddesinde, Türkiye İmar Bankasından devlet iç borçlanma senedi, yani hazine bonusu veyahut devlet tahvili almak amacıyla bu bankaya para yatırmış olan vatandaşlarımıza yatırmış oldukları paraların iadesinde izlenecek esasları ve usulleri belirleyen hükümler yer alıyor. Esasen, maddeye baktığımızda, bu hükümlerin maddede açıklıkla yer almadığını, daha çok, Bakanlar Kuruluna yetki vermek suretiyle bir düzenleme yapıldığını görüyoruz.

Değerli milletvekilleri, hatırlayacaksınız, Aralık 2003 tarihinde çıkarılan 5021 sayılı Kanun, Türkiye İmar Bankasında mevduat sahibi olan vatandaşlarımızın mevduatının belli bir plan dâhilinde ödenmesini öngörmüştü. O kanun, tasarruf mevduatı sigortası kapsamında olmamakla birlikte, ticari mevduatın ve diğer kuruluşlar mevduatının da bu vatandaşlarımıza, o mevduatın sahiplerine ödenmesini düzenlemişti. O kanun Türkiye Büyük Millet Meclisinde görüşülürken, müflis Türkiye İmar Bankasından bono almış olan vatandaşlarımızın bono bedellerinin ödenmesine yönelik bir maddeyi de kapsıyordu. Ancak, o maddeye ilişkin düzenleme, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulundaki görüşmeler sırasında, iktidar partisinin, yani AKP'nin oylarıyla, grup başkan vekilinin vermiş olduğu bir önergeyle ve ona ilgili bakanın, Hazineden sorumlu Bakanın katılmış olması sonucu çıkarıldı.

O tarihteki görüşmelere ilişkin tutanak önümde. Önergenin gerekçesinde, şu yazılı, yani neden bonozedelere bonolarının ödenmesine ilişkin madde tasarıdan

çıkartılıyor? Bunun gerekçesi olarak açıklanan şudur: Şöyle yazıyor: “Vatandaşlarımız yatırdıkları tutarları gerek yargı yoluyla gerekse iflas masasından talep etme hakkına sahiptirler.” Yani, Hükûmetimiz vatandaşa yargı yolunu göstermiştir. İşte, o tarihten sonra başlayan yargı süreci sonunda, yaklaşık, dört yılı bulmuştur, dört yıla yaklaşan bir süreç söz konusudur, vatandaşlarımız yargıda haklarını kazanmışlardır. En son Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurulu’nun vermiş olduğu bir kararla kesinleşmiştir. Vatandaş bu bankadan bono almak amacıyla yatırmış olduğu parayı, kanuni faiziyle geri alabilecektir.

Şimdi, bu çerçevede, yargının bu kararı çerçevesinde bu tasarıyı değerlendirdiğimizde, Hükûmetin bu tasarıya mecbur kaldığını görüyoruz, yani bu tasarı, efendim bonozedelerin mağduriyetini giderelim, seçimde geliyor, bu nedenle, bu düzenlemeyi yapalım düşüncesinden çok, şüphesiz seçimin etkisi var, ama ondan önce, yargı kararları, artık, böyle sonuçlanıyor, vatandaş kazanmaya başladı, o nedenle, biz bu tasarıyı hazırlayalım. Bunun gerekçesi budur.

Ve tasarıya hâkim olan düşünce, bu parayı vatandaşa iade ederken, bütçe açısından maliyeti olabildiğince düşürme gayretidir. Bunu nereden anlıyoruz: Şunlardan: Faizin oranına Bakanlar Kurulu karar verecektir. Biz, Plan ve Bütçe Komisyonundaki görüşmeler sırasında önerdik. Biraz sonra burada önergelerimizle de aynı hususu sizlerin huzuruna getireceğiz.

Faizin miktarına, faizin oranına, faizin başlangıç tarihine Bakanlar Kurulu karar vermesin. Faize “Kanuni faiz.” demiştir mahkemeler. Demek ki, kanuni faizden daha düşük bir faiz oranının belirlenmesinin söz konusu olmaması gerekir ve bu açıksa neden bunu yazmıyoruz tasarıya? Yazılmıyor, çünkü, Hükûmetin aklından geçen, “Mevduatı biz vatandaşa öderken orada kanuni faizi uygulamadık, TÜFE’yi uyguladık. O nedenle, Bakanlar Kurulu olarak TÜFE’yi belirlemek suretiyle, biz, kanuni faizden daha az bir ödeme yaparız, böylece, bütçeye maliyeti biraz daha düşürürüz.” düşüncesi vardır bunun arkasında. Yoksa, buraya, kanuni faizi açıkça yazabilirdik.

Faizin başlangıç tarihi konusu yine Bakanlar Kuruluna bırakılmıştır.

Değerli milletvekilleri, faizin başlangıç tarihi hiçbir şekilde 3 Temmuz 2003 tarihinden sonraki bir tarih olmamalıdır. Yani, vatandaşımız “Nasıl olsa Hükûmet yasa çıkaracak” düşüncesiyle, altı ay hiçbir şekilde zaten yargıya gitmemiş. Bir yasa hazırlanıyor. Hatırlayacaksınız, o tarihlerde, Sayın Başbakanın 30 Temmuz 2003 tarihinde bir televizyon programında yaptığı bir konuşma vardır; açıklaması, cümlesi şudur aynen: “Türkiye Cumhuriyeti hiç kimseyi mağdur etmez, samimi bono mağdurlarının parası ödenecektir.” Tarih: 30 Temmuz 2003; şimdi 2007 yılındayız, mayıs ayı bitiyor, seçime gidiyoruz, Sayın Başbakan bu sözünü unutmuş, Sayın Başbakan bu sözünü unutmuş benziyor.

Değerli milletvekilleri, demek ki, vatandaş açısından faizin başlangıç tarihi 3 Temmuz 2003 tarihinden sonra bir tarih olmamalıdır. 3 Temmuzda vatandaş, 4 Temmuzda vatandaş yargıya başvursaydı, yine o tarih itibarıyla bunu alma hakkına sahip olurdu. Yargının bu şekilde karar vermesi, yine mümkündür; nitekim, yargı öyle karar vermiştir.

Neden yargı öyle karar vermiştir? Çünkü, bankalar bir güven kurumudur. Bu bankanın hazine bonusu satması hâlinde, hazine bonusunu satıyor olması hâlinde, vatandaş hiçbir zaman, o bankanın hazine bonusu satmaya yetkili olup olmadığını

bilemez, bunu araştırmak durumunda değildir. Nitekim, devlet ne yapmıştır? Sermaye Piyasası Kurulunun bazı görevlilerini “Neden bunu engellemediniz, neden bankaya uyarı yapmadınız, neden hazine bonosu satmaya yetkili olmadığı hlde gazetelere ilan vermek suretiyle satışa giden bu bankaya engel olmadınız” düşüncesiyle o görevliler hakkında soruştırma yapmış, yargıya intikal ettirmiştir. O görevlilerin sorumlu olup olmadıkları tamamen ayrı bir keyfiyettir. O konuda herhangi bir değerlendirmem söz konusu değil; ama, bir yandan bazı kamu görevlilerini sorumlu tutacaksınız, öte yandan da, vatandaşı aynı zamanda sorumlu tutacaksınız, “bonoyu almasaydınız” diyeceksiniz. Tasarı bu açıdan son derece eksiktir. Faizin başlangıç tarihi ve faiz oranı mutlaka kanuni faizden az olmamak üzere bu tasarıda belirtilmelidir. Gerçekte yapılması gereken, Hkmetin işlem bedeli olarak isimlendirdiği, yani, vatandaşın bono almak amacıyla bankaya yatırdığı bedelin ödenmesi değil -ki, bu bedelin 728 milyon YTL olduğu açıklanmıştır- bu bedelin vade sonunda ulaşacağı bedelin, yani, 1 milyar 23 milyon YTL'nin o vade tarihinden itibaren kanuni faiziyle bugüne getirilip ödenmesidir. İdeal olan, hakkaniyete uygun olan budur.

şimdi, bu tasarının yaptığı ise, bono mağduruna “ne yapalım bari bunu kurtardık” düşüncesiyle bununla yetinmesini sağlayacak bir mesajı vermek olmuştur. Hkmetin yaptığı budur, bono mağduru da “bari, bunu kurtardık” diyecektir. Biz bu tasarıyı böyle de olsa çıksın istiyoruz. Tabii ki, vatandaşımız mağdur olmasın, bu parasını böyle de olsa alsın istiyoruz; ama, hakkaniyete uygun olan böyle değildir, biraz önce dediğim unsurları da kapsayacak şekilde bir ödeme yapılmasıdır.

Geçen yıl Mayıs-Haziranda ekonomide bir mini dalgalanma yaşadık, bir mini kriz yaşadık ve o kriz anında Hkmet oturdu bir karar aldı, buraya da tasarı getirdi, yasalaştırdı: Yabancıların devlet iç borçlanma senedi alım-satımındaki veya vade sonundaki faizi üzerindeki vergi oranını sıfırladı. Bir yandan bu oranı sıfırlarken -bunu birçok şekilde açıklayabilir Hkmet, ama, hiçbir şekilde adalete uygun olduğunu savunmak mümkün değildir- burada bu, vatandaşa yapılacak faiz ödemesine, geçmişe yönelik olarak yüzde 15 oranında gelir vergisi stopajı getireceksiniz. Gelir vergisi stopajının kesinlikle doğru olmadığını söylüyorum değerli arkadaşlar. O dönem hiçbir faiz ödemesi, devlet iç borçlanma faizi ödemesi vergiye tabi değildir. şimdi bu faizi mevduat sayarak stopaja tabi tutmanın hiçbir açıklaması, mantıklı açıklaması yoktur. Yabancıların bono faizindeki vergisini sıfırlarken İmar Bankası bono zedesinin faizini, kanuni faizdir o da, o kanuni faizi de, belki Hkmet bunu TÜFE oranında ödeyecektir, onu vergiye tabi tutmanın hakkaniyetle, adaletle bağdaşır hiçbir yanı yoktur.

Tasarının Plan ve Bütçe Komisyonundaki görüşmeleri sırasında iktidar partisi milletvekillerinin nergisiyle eklenen bir hüküm daha var bu maddede. Diyor ki madde: “Kesinleşmiş idari yargı kararlarına ilişkin her türlü ödemelere ilişkin faiz oranı ve faizin başlangıç tarihi konusunda da Bakanlar Kurulu yetkili olacaktır.”

Değerli arkadaşlar, yargı karar vermiş, kesinleşmiş, sonuçlanmış. Artık, onun hükme bağladığı bir konuda Bakanlar Kurulunun, ayrıca bir yetki kullanmak suretiyle vatandaşın hakkını azaltması, onu daha az bir hakka sahip olacak şekilde bir düzenleme yapması mümkün müdür, doğru mudur? Yasayla bu mümkün olacaktır, ama doğru mudur değerli arkadaşlar? Bunların doğru olmadığını ifade ediyorum.

Yaklaşık 100 bin vatandaşımızı ilgilendiren bu tasarinın, biraz önce ifade ettiğim eksikliklerin de giderilmesi suretiyle, tasarinın tümü üzerinde görüş beyan eden Cumhuriyet Halk Partisi milletvekili arkadaşımızın da belirttiği eksiklikleri de dahil etmek suretiyle yasalaştırmanın daha uygun, daha doğru olduğunu düşünüyorum ve sözlerimi burada bitirirken hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.